

16.12.2019

Asia/11

§ 863

Helsingin kaupungin tasa-arvohanke

HEL 2017-005429 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mervi Patosalmi, tutkija, puhelin: 040 5687073
mervi.patosalmi(a)hel.fi
Katja Vilkama, tutkimuspäällikkö, puhelin: 050 4028766
katja.vilkama(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sukupuolivaikutusten arviointi Helsingin kaupungin palveluissa
- 2 Sukupuolitietoisien budjetoinnin pilotointi Helsingin kaupungilla

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi tasa-arvohankkeen Sukupuolivaikutusten arviointi Helsingin kaupungin palveluissa -tutkimusraportin ja Sukupuolitietoisien budjetoinnin pilotointi Helsingin kaupungilla -tutkimuskatsauksen sekä arvioinnin ja pilotoinnin tulokset ja suositukset huomioitaviksi toiminnan kehittämisessä sekä toimialojen talousarvioesitysten ja käyttösuunnitelmien laadinnassa sukupuolitietoista budjetointia edistettäessä.

Esittelijän perustelut

Tasa-arvohanke pohjautuu Helsingin kaupunkistrategian linjauksiin sukupuolten tasa-arvosta. Helsingin kaupunkistrategiassa 2017–2021 todetaan, että sukupuolten tasa-arvo on läpäisevä periaate kaikessa kaupungin toiminnassa. Sen edistämiseksi käynnistetään tutkimuspo-

16.12.2019

jainen hanke, jossa valituille palveluille toteutetaan sukupuolivaikutusten arviointi. Hanke käynnistyi keväällä 2018 ja se koostui kolmesta osasta: sukupuolivaikutusten arvioinneista valituille palveluille, vuoden 2018 talousarvion arvioimisesta sukupuolinäkökulmasta ja sukupuolittaisen budjetoinnin pilotista.

Käsitellessään 16.5.2018 (§ 109) valtuutettu Veronika Honkasalon aloitetta sukupuolittaisen budjetoinnin aloittamisesta kaupunginvaltuusto edellytti, että vuoden 2018 talousarvio arvioidaan sukupuolinäkökulmasta tasa-arvotoimikunnan lausunnon suositusten mukaisesti. Tämän lisäksi aloitetaan pilotti sukupuolittaisesta budjetoinnista osana tasa-arvotoimikunnan asettamispäätöksessä mainittua tasa-arvohanketta yhden toimialan yhdessä tai useammassa palvelussa. Näiden pohjalta tuodaan kaupunginhallitukselle selvitys vuoden 2019 lopussa, jossa kerrotaan arvioinnin ja pilotin tuloksista ja tarkennetaan, mihin jatkotoimiin kaupunki ryhtyy sukupuolittaisen budjetoinnin vakiinnuttamiseksi osaksi kaupungin talousarviomenettelyä.

Sukupuolivaikutusten arviointia koskeva tutkimussuunnitelma hyväksyttiin kaupungin johtoryhmässä 11.6.2018. Arvioinnit kohdistettiin toimialajohdon nimeämiin palveluihin: erityinen tuki (kasvatuksen ja koulutuksen toimiala), aluesuunnittelupalvelu (kaupunkiympäristön toimiala), omaishoidon tuki (sosiaali- ja terveystoimiala) sekä liikunnan seuratuki (kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala). Tehtyjen arviointien pohjalta kaupungin palveluissa ei todettu merkittäviä rakenteellisia epätasa-arvoisia käytäntöjä. Toimialojen käytännöt sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisessa kuitenkin vaihtelevat suuresti. Strategian tavoitteen mukaisen tasa-arvon läpileikkaavuuden edistämiseksi on tarpeen kehittää arviointimenetelmiä sekä sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen käytäntöjä ja osaamista toimialojen lähtökohdista lähtien. Oleellista on myös tiedon keräämisen kehittäminen ja hyödyntäminen.

Sukupuolittaisen budjetoinnin pilotointi käynnistyi osana tasa-arvohanketta syksyllä 2018. Pilotointi toteutettiin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluissa, joihin kuuluvan liikunnan seuratuon sukupuolivaikutusten arviointi valmistui syksyllä 2018.

Tasa-arvotoimikunta esitti sukupuolittaisen budjetoinnin edistämistä tehtyyn valtuustoaloitteeseen liittyvässä launnossaan (18.1.2018) sukupuolittaisen budjetoinnin toteuttamiselle vaihtoehtoisia lähestymistapoja, joita hyödynnettiin pilotoinnin toteuttamisessa. Lähestymistapoja täydennettiin suomalaisella ja kansainvälisellä tutkimuskirjallisuudella. Näitä menetelmiä sovellettiin kaupunkitasoisten taloussuunnittelun prosessien tarkastelussa sekä vuoden 2018 talousarvion arvioimisessa sukupuolinäkökulmasta. Arviointi osoitti, että sukupuolinäkökulma ei juurikaan näy talousarviossa.

Varsinaisessa sukupuolittetun budjetoinnin pilotoinnissa tarkasteltiin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä liikuntapalveluiden osalta nykyisiä talouden suunnitteluun ja seurantaan liittyviä toimintatapoja sekä budjetin arviointimenetelmiä. Tarkastelun kohteena oli taloussuunnittelun prosessit, erilaiset tavat analysoida budjetin menojen kohdistumista, toiminnan seurannan indikaattorit, tasa-arvoon suunnatut erityistoimet, osallistuva budjetointi, henkilöstöpoliittinen tasa-arvo ja investointien sukupuolivaikutusten arviointi.

Tasa-arvohankkeessa tehdyn pilotoinnin ja arviointien tulosten perusteella on havaittu erilaisia sukupuolittetun budjetoinnin edistämiskeinoja. Näitä ovat sukupuolinäkökulman kytkeminen toimialojen ja kaupunkitasoisiin tavoitteisiin ja niiden mittareihin, sukupuolten tasa-arvoa mittaavan strategiamittarin kehittäminen, tasa-arvosuunnitelmien (palvelut ja henkilöstö) tavoitteiden ja toimenpiteiden sisällyttäminen toimialojen ja kanslian tulosbudjetteihin, sukupuolittetun budjetoinnin kehittäminen kaupunkitasolla, sukupuolinäkökulman integroiminen poikkialtiseen koordinaatorakenteisiin ja strategiahankkeisiin, sukupuolivaikutusten arvioinnin kaupunkitasoisen ohjeen laatiminen, sukupuolivaikutusten arviointimenetelmien ja siihen liittyvän tiedonkeruun kehittäminen toimialatasolla, tasa-arvotyön nykyistä kattavampi resursointi toimialojen ja taloussuunnittelun tueksi sekä sukupuolten tasa-arvonäkökulman lisääminen osallistuvan budjetoinnin arviointi- ja kehittelykriteereihin.

Tasa-arvohanketta on koordinoitunut kaupunginkanslian kaupunkitutkimus ja -tilastot -yksikkö. Sukupuolivaikutusten arvioinnit tehtiin yhteistyössä kaupunkitutkimus ja -tilastot -yksikön, toimialojen palveluista vastaavien asiantuntijoiden sekä kanslian tasa-arvoasiantuntijoiden kanssa. Sukupuolittetun budjetoinnin pilotti tehtiin yhteistyössä kaupunkitutkimus ja -tilastot -yksikön, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden ja talous- ja kehittämisasiantuntijoiden sekä kanslian taloussuunnittelijoiden ja tasa-arvoasiantuntijoiden kanssa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mervi Patosalmi, tutkija, puhelin: 040 5687073
mervi.patosalmi(a)hel.fi
Katja Vilkama, tutkimuspäällikkö, puhelin: 050 4028766
katja.vilkama(a)hel.fi

Liitteet

1 Sukupuolivaikutusten arviointi Helsingin kaupungin palveluissa

16.12.2019

Asia/11

2 Sukupuolitietoisien budjetoinnin pilotointi Helsingin kaupungilla

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 16.05.2018 § 109

HEL 2017-005429 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Lisäksi kaupunginvaltuusto edellytti, että vuoden 2018 talousarvio arvioidaan sukupuolinäkökulmasta tasa-arvotoimikunnan lausunnon suositusten mukaisesti. Tämän lisäksi aloitetaan pilotti sukupuolitietoisesta budjetoinnista osana tasa-arvotoimikunnan asettamispäätöksessä mainittua tasa-arvohanketta yhden toimialan yhdessä tai useammassa palvelussa. Näiden pohjalta tuodaan kaupunginhallitukselle selvitys vuoden 2019 lopussa, jossa kerrotaan arvioinnin ja pilotin tuloksista ja tarkennetaan, mihin jatkotoimiin kaupunki ryhtyy sukupuolitietoisien budjetoinnin vakiinnuttamiseksi osaksi kaupungin talousarviomenettelyä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tero Niinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 07.05.2018 § 295

HEL 2017-005429 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Lisäksi kaupunginvaltuusto edellyttää, että vuoden 2018 talousarvio arvioidaan sukupuolinäkökulmasta tasa-arvotoimikunnan lausunnon suo-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

16.12.2019

situsten mukaisesti. Tämän lisäksi aloitetaan pilotti sukupuolitietoisesta budjetoinnista osana tasa-arvotoimikunnan asettamispäätöksessä mainittua tasa-arvohanketta yhden toimialan yhdessä tai useammassa palvelussa. Näiden pohjalta tuodaan kaupunginhallitukselle selvitys vuoden 2019 lopussa, jossa kerrotaan arvioinnin ja pilotin tuloksista ja tarkennetaan, mihin jatkotoimiin kaupunki ryhtyy sukupuolitietoisesta budjetoinnin vakiinnuttamiseksi osaksi kaupungin talousarviomenettelyä.

Käsittely

07.05.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Lisätään päätösehdotukseen kappaleen kaksi (2) jälkeen uusi kappale:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että vuoden 2018 talousarvio arvioidaan sukupuolinäkökulmasta tasa-arvotoimikunnan lausunnon suositusten mukaisesti. Tämän lisäksi aloitetaan pilotti sukupuolitietoisesta budjetoinnista osana tasa-arvotoimikunnan asettamispäätöksessä mainittua tasa-arvohanketta yhden toimialan yhdessä tai useammassa palvelussa. Näiden pohjalta tuodaan kaupunginhallitukselle selvitys vuoden 2019 lopussa, jossa kerrotaan arvioinnin ja pilotin tuloksista ja tarkennetaan, mihin jatkotoimiin kaupunki ryhtyy sukupuolitietoisesta budjetoinnin vakiinnuttamiseksi osaksi kaupungin talousarviomenettelyä."

Kannattaja: Marcus Rantala

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Wille Rydman

Ei-äännet: 12

Paavo Arhinmäki, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Kaarin Taipale, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Tomi Sevander

16.12.2019

Asia/11

Poissa: 1
Ulla-Marja Urho

Kaupunginhallitus hyväksyi Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 1 - 12.

23.04.2018 Pöydälle

20.11.2017 Palautettiin

13.11.2017 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi